

[Kaj Rasmussen.]

ser. Dette mener jeg for mit vedkommende i høj grad vil kunne tilgodeses, dersom undervisningspligten forlænges.

Men efter min bedste overbevisning behøver hele skoleforløbet ikke at foregå i folkeskolen. Hvis vi undlader dette, er der efter min opfattelse en fair chance for at komme noget af den velkendte og meget omtalte skoletræthed til livs; efterskolen og andre skoleformer kan helt klart komme ind i billedet.

De 9 eller 10 år behøver vel strengt taget heller ikke at være fortløbende. Jeg har med meget stor interesse bemærket mig undervisningsministerens udtalelser om et pauseår; jeg har selv kaldt det sabbatsår, det skulle gerne navnet til forskel give det samme resultat. Jeg tror, at det i mangfoldige tilfælde ville være aldeles afgørende og hensigtsmæssigt, om den unge fik en pause. Det ville være en fordel, kræfter og lyst ville blive stimuleret derved.

Jeg vil da også gerne takke undervisningsministeren for initiativet, ministeren tog i efteråret 1965, da han tog skridtet til at nedsætte et udvalg med undervisningsdirektør Hans Jensen som formand med den opgave at overveje og komme med en betænkning eller udtale sig om hele spørgsmålet omkring udvidelse af undervisningspligten. Jeg er glad for det, for jeg synes, det er noget meget væsentligt, at udvalget skal arbejde under den forudsætning, at en eventuelt forlænget undervisningspligt skal kunne opfyldes ikke alene inden for folkeskolens rammer, men også inden for andre skoleformer og uddannelser. Her vil jeg igen gerne pege på efterskolerne, som omhandles i det lovforslag, vi i folketingets stående uddannelses- og undervisningsudvalg nu arbejder med, og som jeg regner med bliver vedtaget her i tinget i den nærmeste fremtid.

Hvis nu det hele går, som vi håber, og som jeg forstår at vi er enige om, har vi den udvidede undervisningspligt i løbet af ganske få år. Men det er jo ganske klart,

at vi må være åbne over for, at der er nogle forudsætninger, som nødvendigvis må opfyldes for at kunne udvide undervisningspligten. Der må først og fremmest være plads på investeringsprogrammerne både i kommune og stat, det er jo helt oplagt. Det må stå helt klart, at de nødvendige penge må være til stede, for gratis kan en udvidelse af undervisningspligten jo ikke etableres. Herudover vil jeg naturligvis også pege på lærersituationen, og jeg vil først og sidst nævne lokalesituationen, som jo i høj grad er vekslende fra sted til sted.

Af andre forudsætninger for en udvidet undervisningspligt, som der kan være grund til at pege på, er der den fortsatte udbygning af folkeskolens specialundervisning. Den almindelige specialundervisning må forstærkes og udvides ud fra den opfattelse, at der må gives de svagt stillede et effektivt uddannelsesstilbud. Når udvidelsen af undervisningspligten kommer i gang, må der også sættes kraftigere ind over for mulighederne for at give rådgivning og vejledning over for elever og forældre, og her bør efter min opfattelse folkeskolens lærere mere med i billedet. Dette rådgivnings- og vejledningsarbejde må aldrig blive, hvad man kan kalde det ekspertanliggende. Det er i øvrigt et ord, som jeg ikke bryder mig om at bruge, for hvad dækker det egentlig? Men i denne sammenhæng vil jeg gerne understrege, at folkeskolens lærere må mere med, end de tidligere har været, og det tror jeg også at vi alle sammen kan være enige om.

Det er da ganske klart, at en udvidelse af undervisningspligten kan ikke foregå fra dag til dag. Den må gennemføres over en vis periode. Hvis der kan blive enighed om dette grundsynspunkt — og det tror jeg der kan — vil jeg gerne, hvis der skulle være nogen, som mener, at undervisningspligtens udvidelse kan overlades til de enkelte kommuner, sige, at det tror jeg ikke vil være nogen klog handling. Her vil der i høj grad kunne blive tale om forskelsbehandling af de unge, og det er jo en tendens, som vi både her i folke-